

VPR Attīstības padome gatava stiprināt VAIC darbību



Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes sēdē 24. janvārī pašvaldības pauda gatavību sadarboties un ieguldīt resursus Vidzemes Atvērto inovāciju centra (VAIC) darbības attīstībā. Sēdē piedalījās arī pieci starptautiski speciālisti no dažādiem Eiropas reģioniem, kas ieradās Vidzemē Interreg Europe finansētās vizītes ietvaros un sniedza rekomendācijas VAIC pārvaldības un finansēšanas modeļa izveidei.

Ārvalstu speciālisti uzsvēra, ka veiksmīgai centra attīstībai būtiska ir skaidri definēta ceļa karte ar izmērāmiem mērķiem un konkrētiem uzdevumiem, kas ļautu efektīvi plānot ieguldījumus un nodrošināt ilgtermiņa ieguvumus reģionam. Mērķu un uzdevumu definēšanā liela loma būs tieši pašu pašvaldību redzējumam. Ņemot to vērā, pašvaldības apsvēra iespēju vienoties par noteiktu iemaksu apmēru uz vienu iedzīvotāju, tādējādi veidojot kopīgu fondu centra pamatdarbības nodrošināšanai, un atzina šo pieeju par piemērotu un īstenojamu.

Tika apspriesti arī citi finansēšanas modeļi, tostarp starptautisku projektu finansējuma piesaiste, valsts budžeta līdzfinansējuma iespējas un sadarbības ar privāto sektoru attīstīšana, lai nodrošinātu lielāku stabilitāti un elastību centra darbībā. Diskusiju

dalībnieki bija vienisprātis, ka paļaušanās tikai uz ārēju finansējumu var apdraudēt centra attīstību un darbības nepārtrauktību, tāpēc svarīgi nodrošināt stabilu un prognozējamu pamatfinansējumu.

Papildus uzmanība tika pievērsta VAIC efektīvai nākotnes pārvaldības struktūrai, sadarbībai ar akadēmisko un zinātnisko sektoru, kā arī vietējiem uzņēmējiem. Tāpat tika diskutēts par inovāciju ekosistēmas nozīmi reģiona ekonomikas attīstībā un talantu piesaistes iespējām.

Eksperti īpaši uzsvēra plānošanas nozīmi ilgtspējīgas inovāciju ekosistēmas attīstībā, norādot, ka, pat, ja plāni laika gaitā tiek pielāgoti, būtiski ir saglabāt skaidru stratēģisko virzienu un konsekventi īstenot noteiktos soļus. Tika akcentēta arī pieredzes apmaiņas nozīme – iespēja mācīties no citu reģionu prakses, pārņemot efektīvas pieejas un metodes, kas ļaus paātrināt ieviešanas procesu un samazinās nepieciešamo resursu patēriņu.

Klātesošajiem tika ieteikts domāt ārpus administratīvajām robežām un veicināt sadarbību gan reģionālā, gan starptautiskā līmenī. Tika uzsvērts, ka īpaši vērtīga ir sadarbība ar līdzīgām organizācijām ārvalstīs, jo tā veicina labās prakses pārņemšanu un var pozitīvi ietekmēt inovētspēju.

Kā eksperti norādīja, mazākām pilsētām, ņemot vērā to specifiku, būtiska ir specializācija, tomēr vienlaikus nepieciešama attīstības virzienu diversifikācija, lai mazinātu atkarību no viena sektora un nodrošinātu noturību pret ekonomiskajām svārstībām. Viņi arī piebilda, ka mazākām pašvaldībām ir vieglāk atrast sadarbības iespējas ārpus vienas pašvaldības robežām un saredzēt to ieguvumus, kamēr lielās pilsētas varētu uz konkurētspējas un sadarbības līdzsvarošanu raudzīties atturīgāk, bieži vien dodot priekšroku autonomai attīstībai. Tomēr šāda pieeja var ierobežot inovāciju attīstību un mazināt iespējas efektīvi piesaistīt produktīvas investīcijas un tās integrēt plašākā reģionālās ekonomikas kontekstā.

Kā vienu no būtiskajiem aspektiem eksperti izcēla VAIC potenciālo nozīmi sadarbībā ar tām pašvaldībām, kurās top industriālie parki, uzsverot centra lomu kā atbalsta mehānismu inovētspējas stiprināšanai un augstas pievienotās vērtības uzņēmējdarbības attīstībai reģionālā līmenī.

Iepazīstoties ar sniegtajām rekomendācijām, Attīstības padomes locekļi bija vienisprātis, ka VAIC uzdevums ir pilnveidot reģionālās inovāciju ekosistēmu, atbalstīt uzņēmējdarbību un sekmēt ilgtspējīgu reģiona izaugsmi. Savukārt ārvalstu speciālisti atzinīgi novērtēja pašvaldību iniciatīvu iesaistīties VAIC izveides un attīstības procesos, kā arī izmantot Interreg Europe Policy Learning Platform Peer Review ekspertu vizītes sniegtās iespējas.

Politikas rekomendācijas, ko starptautiskā ekspertu komanda sniedza Attīstības padomes locekļiem, tapušas pēc padziļinātas izpētes un diskusijām š.g. 23. janvārī, kad, klātesot dažādām organizācijām, tika vērtētas reģionālās inovāciju platformas attīstības iespējas Vidzemē. Diskusijās piedalījās Vidzemes plānošanas reģiona, Vidzemes Augstskolas, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas,

Ekonomikas ministrijas, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Latvijas IT klastera un citu organizāciju pārstāvji.

Starptautiskajā ekspertu komandā ar savu pieredzi un zināšanām dalījās un diskusijās piedalījās Kieran Comerford, Karlovas grāfistes padomes ekonomiskās attīstības un uzņēmējdarbības vadītājs (Īrija), Petar Mišura, Šibenikas pilsētas biroja vadītājs (Horvātija), Brian Ogilvie, Dienvidaustrumu tehnoloģiju universitātes pētniecības un komercializācijas atbalsta nodaļas vadītājs (Īrija), Simon Maas, "AgriFood Capital" organizācijas starptautiskās sadarbības un projektu vadītājs (Nīderlande), un Pirko Konsa, Tartu zinātnes parka valdes loceklis (Igaunija).

Jāatzīmē, ka Vidzemes plānošanas reģions pirmais no Latvijas ir saņēmis Interreg Europe Policy Learning Platform Peer Review ekspertu atbalstu. Šis solis nodrošināja iespēju izmantot starptautisko pieredzi un kompetences reģionālās inovāciju ekosistēmas attīstībai.

Papildinformācijai par VAIC

Apzinoties nepieciešamību attīstīt inovāciju ekosistēmu reģionālā līmenī un ņemot vērā, ka līdz šim nacionālā līmenī nav īstenotas konkrētas reģionālās politikas rīcības šajā jomā, Vidzemes plānošanas reģions un Vidzemes Augstskola 2024. gada aprīļa izskaņā parakstīja vienošanos par Vidzemes Atvērtā inovāciju centra (VAIC) izveidi.

Divu institūciju dibinātais centrs pildīs sadarbības platformas funkciju ar mērķi attīstīt reģiona zināšanu un inovāciju ekosistēmu. Institūcijas, noslēdzot vienošanos, apņēmušās meklēt arvien jaunus veidus, kā zināšanu un inovāciju ekosistēmā iesaistīt pēc iespējas vairāk organizāciju un uzņēmumu, stiprinot to mijiedarbību.

Centram noteikti četri galvenie uzdevumi – attīstīt iesaistīto pušu sadarbības un zināšanu dalīšanās kultūru; paaugstināt iesaistīto pušu kompetences un izpratni par inovācijas un zināšanu procesiem; veicināt inovāciju un zināšanu politikas racionalizēšanu; stiprināt Vidzemes Augstskolas lomu reģiona un starptautiskajā inovāciju ekosistēmā, vienlaikus pozicionējot Vidzemes inovētspēju arī starptautiski.

Vidzemes Atvērto inovāciju centra izveide cieši sasaucas ar Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos izvirzīto mērķi veicināt tautsaimniecības attīstību un izaugsmi. Lai šo mērķi sasniegtu, ir būtiski veidot efektīvu inovāciju atbalsta vidi, kurā zināšanu pārnese un informācijas aprīte starp uzņēmējiem, pētniecības un izglītības institūcijām un pašvaldībām stimulētu arī jaunu produktu, pakalpojumu un tehnoloģiju attīstību, īpaši Vidzemes reģiona viedās specializācijas jomās.



Vidzemes Atvērto
inovāciju centrs